

Izhaja ob 4 jutraj.

Stane mesečno 10— Din  
za inozemstvo 20— .

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1  
Telefon št. 72.

# JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravišstvo:

Ljubljana, Prešernova  
ul. št. 54. Telef. št. 96.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica  
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri pošt. črtog.  
zavodu šte. 11.842.

Ljubljana, 28. septembra.

Klerikaleci se dobro zavedajo, da v Ljubljani politično veliko ne pomenijo. Še nikdar niso pri nobenih volitvah računali, da bi mogli s svojo lastno močjo doseči absoluten uspeh. Zato so dosedaj še vedno pri naskoku na napredno Ljubljano iskali pomočnikov vseh psov. Starejšim našim somiščanom je ostalo še danes v veseljem spominu, kako so svoj čas klerikalci speljali na led «samostojnega kandidata» Kunčiča v pripravljanju, da bo napravil narodno - napredni stranki veliko neprimerno. Poskus je končal bolj komično kot tragično. Za zadnje volitve pred svetovno vojno so klerikalci izpremenili občinski volilni red tako, da so bili pripravljeni, da jim pade Ljubljana «v naročje kakor zrel jabolko». Volilno pravico so dali stotinam in stotinam podeželskih volilcev izven ljubljanskega mesta, da so si na ta način pomnožili svoje glasove. Ravnotako so z narodnim izdajstvom — da so po 30 letih čisto slovenskega občinskega sveta pripeljali vanj 7 Nemcev — upali dobiti na mestnem magistratu večino. Tudi ta manever se je izjalovil. Zavednost Ljubljancev je premagala takrat vse sovraže narodno - napredne stranke — klerikalce, Nemce in social - demokrate — četudi so bili najljubejši boj pod vladno patronanco in z volilnim redom, za njihove namene nalašč prikojenim.

Šele pri zadnjih občinskih volitvah se je klerikalcem posrečilo vjeti narodno - socialne in social - demokratske kandidate ter jih zapeljati v koalicijo v občinskem svetu ljubljanskem. Slava te črne - modro - rdeče zveze ni dolgo trajala in ko je prišel razpust občinskega zastopa, so pametnejši napredni člani koalicije izjavili, da je prišel razpust baš še pravočasno in še predno je napredni del koalicije bil primoran realizirati glavne klerikalne zahteve.

Enako kot pri občinskih volitvah, so klerikalci v Ljubljani nastopali tudi pri deželni in državnozbornih volitvah. Vedno so prezentirali ljubljanskim meščanom ljudi, ki so se radi svoje politične kratkovidnosti in častihlepnosti dali položiti «na klop». Tako je svoj čas kandidiral za državni zbor pasar gosp. Kregar, v deželni zbor gosp. Rojina. Kadar klerikalci niso dobili ljudi, da bi nosili kožo na trg pod firmo njihove stranke, so se zatekli k podpiranju «samostojnih kandidatov», samo, da so napravili v naprednih vrstah več zmede. Klasične so bile v tem pogledu deželnozbornske volitve leta 1908., ko sta nastopila proti dr. Ivanu Tavčarju in dr. K. Trillerju v Ljubljani dva «samostojna» deželnozbornska kandidata.

Načrt je bil prozoren. Pomagalo ni nič. Narodno - napredna kandidata sta pridrila z veliko večino glasov. Ljubljana je z vsi odločnostjo odbila poskus političnega slepmišljenja. Dr. Iv. Tavčar je takrat na volilnem shodu «Narodno - napredne stranke», ki se je vršil dne 16. februarja 1908, med drugim govoril tudi naslednje besede: «Če Ljubljana še kaj nase gleda, če še kaj da za politično odkritosrčnost, mora politikom, ki se ne upajo pred njo z odprtim vezirjem stopiti, prag pokazati! Kdor hoče biti v politiki pisan kot velikonočni piruh, ta naj gre v kako gorsko vas, tam bo morda na svojo neodvisnost še vjel kakle kaline! Ali v Ljubljani se na tak lep ne vedomo več, tu zahtevamo, da ima vsakdo pogum, brez ovinkov zastopati načela svoje stranke...» «Za stranko smo in zvestoba stranki se mi vidi prva dolžnost vsakega resnega politika! Ostanem zvest svoji stranki, kar sem bil, to ostanem. Na zvestobo stranke prisegam.»

Z ozirom na večerjšno vest «Slovenskega Naroda», da se snuje v Ljubljani nova grupacija za občinske volitve, se nam ni zdelo odveč, poseči nekoliko v zgodovino ljubljanskih volilnih bojev. Pogled v preteklost je mnogokrat jako poučen. Naj bi tudi lokrat pripomogel razčiščenju sedanje politične situacije.

## Kredit za opremo in prehrano

Beograd, 28. septembra. (Izv.) Upravišstvo Narodne banke je danes na podlagi večerajšnje konference z vojnim, prometnim, finančnim in ministrom za soc. politiko odobril vladi za nabavo tehničnega in železniškega materiala ter za prehranjevalno akcijo v pasivnih krajih posojilo 155 milijonov kron. Vlada je zahtevala 170 milijonov. Od posojila odpade 70 milijonov na prehranjevalno akcijo ministrstva za soc. politiko.

## Kralj Konstantin v rokah upornikov

REVOLUCIJA ZMAGOVITA NA VSEJ ČRTI — PRISEGA NOVEGA KRALJA. — OVACIJE VENIZELOSU.

London, 28. septembra. (Izv.) Po poročilih iz Aten je revolucija vojske in mornarice zmagovita na vsej črti. Kralj Konstantin se nahaja v oblasti upornikov, ki pa ravnaajo z njim spoštljivo in ga skrbno čuvajo pred eventualnimi napadi razjarjene množice. Atensko prebivalstvo je vse na strani revolucionarjev. Redki Konstantinovi pristaši si ne upajo na ulico. V mestu vlada red. Močne vojaške in mornariške patrulje krožijo po ulicah in preprečijo že v kalj vsak izgre.

Tudi pokrajina se je pridružila revolucionarjem. Oboževanec dneva je zopet stari Venizelos, v katerem vidi vse bodočega odrešenika. Teško pričakuje njegovega povratka.

Novi kralj Jurij je po kratkem posvetovanju s svojim očetom Konstan-

tinom sprejel prestol in danes prisegel na ustavo. Nastop vlade bo naznanil prebivalstvu s proklamacijo, ki bo objavljena še noč.

Kralj Konstantin bo moral državo zapustiti.

### DEMONSTRACIJE ZA POVRATEK VENIZELOSA.

Pariz, 28. septembra. (Izv.) Iz Aten poročajo, da so se vršile večeraj velike polične demonstracije za povratek Venizelosa. Množica je nosila po ulicah njegove slike, tudi izložbe so polne njegovih portretov. Množica je vzklikala pred poslaništvu Anglije in Francije. Sicer je vse mirno. «Agence Havas» poroča, da je kralj Jurij že stopil v stik z vodji strank zaradi sestave nove vlade.

## Kako je padel grški kralj

REVOLUCIJA IZŠLA IZ VOJSKE IN MORNARICE. — MIRNA OKUPACIJA ATEN.

Pariz, 28. septembra. (Izv.) O upor vojske in odstopu kralja na Grškem se doznajajo sledeče podrobnosti: Ob petih popoldne sta pristali predvečernjim v pristanišču Laurium 30 milj od Aten. 2 vojni ladji upornikov iz Mitilen, na katerih so bili vkrcani generali Gonatas, Plastiras in Phoks. Vodje pobune so brzojavili vladi ultimatum in dostavili, da bodo v primeru odklonitve svojih zahtev povzročili državljansko vojno. Nato so pričeli korakati proti Atenam.

V Atenah je zboroval ravno kronski svet pod kraljevim predsedstvom; kralj Konstantin se sprva ni hotel udati. Sledil pa je drugi ultimatum bližajočih se čet in mornariških oddelkov, ki je določil kralju rok za odločitev do polnoči. Kralj se je zato uklonil in pristal na odstop, a le pod pogojem, da zasede prestol princ Jurij. Ob 11. uri zvečer je kralj nato podpisal dekret o svojem odstopu. General Papulos je bil odposlan

k upornikom, ki jim je sporočil, da se je kralj odpovedal in da je vlada demisionirala.

Zasedanje Aten po upornikih se je zgodilo brez vsakega prelivanja krvi. Kraljeve čete so hotele sicer pod vodstvom komandanta mesta ustaviti prodirajoče, vendar so jim to Venizelosovi elementi preprečili in zapri poveljnika. Polastili so se policijskega ravateljstva in takoj zavladali v mestu.

Kralj Konstantin je izdal ob svojem odstopu proklamacijo, o kateri se spominja s toplimi besedami svojega povratka leta 1920 v domovino in poudarja, da se drage volje žrtvuje za Grško. Nato izroča oblast svojemu najstarejšemu sinu, o katerem je prepričan, da ga bo ljudstvo kmalu vrljubilo.

Kralj je ostal ves večerjšnji dan v svoji palači in hotel oditi na čelo svoji armadi v Tracijo. Uporniki pa so zahtevali, da odpotuje takoj iz države.

## Kemal-paša ne priznava nevtralne cone

TURŠKE ČETE PRODIRAJO DALJE. — TUDI AMERIKA SE INTERESIRA ZA ORIJENTSKO VPRAŠANJE.

London, 28. septembra. (Izv.) Reuterjev urad poroča iz Carigrada, da je Kemal paša izjavil na zahtevo generala Harringtona glede Canaka, da ne priznava nikakega nevtralnega ozemlja. Pritožil se je zaradi razrušitve poslopij in cest po angleških četah, objubil pa, da se bo ogibal vsakemu incidentu. General Harrington se je zahvalil za zagotovilo in opravil razdejanje objektov iz strateških ozirov. Pripravljen je razpravljati s Kemal pašo o nadaljnjem postopanju; določitev časa in kraja sestanka pa prepušča njemu.

Dalje javlja Reuter iz Carigrada, da napreduje neko turško konjeniško oddelenje iz Erdenköya v severno-vzhodni smeri proti Asmaltepe, kjer namerava zasedeti tamkajšnje angleške predpostavke. Angleška kolona, ojačena z artilerijo je odšla iz Canaka da ustavi nadaljnjo prodiranje.

### AMERIŠKO BRODOVJE PRED CARIGRADOM.

Washington, 28. septembra. (Izv.) 12 ameriških rusilcev, ki so bili dirigirani za ojačenje ameriškega brodograja v Carigradu, je odšlo, kakor je izjavil sekretar za vojno mornarico, na željo admirala Bristola za varstvo ameriških interesov. Na krovu imajo nove zaloge živil. Čeprav je po tej uradni vesti namen povelja jasen in poudarja s tem Amerika vnovič svojo nepolitično akcijo, so vendar na merodajnih mestih

prepričani, da bo prisotnost Amerike vplivala jako ugodno na zavezništvo, ker so si v svesti, da je na rešitvi orientske krize tudi ona zainteresirana.

### MRZLIČNE GRŠKE PRIPRAVE.

London, 28. septembra. (Izv.) «Daily Mail» prinaša iz Aten, da bi bilo v indiktni noti Grške zaveznikom in Kemal paši opaziti pospešenje organizacije brodograja. Tracijo je treba na vsak način držati. Za 25. oktobra bo poklicanih 80 tisoč mož iz letnika 12<sup>te</sup> pod orožje. Sodi se, da more Grška znova postaviti 250.000 mož.

### ANGLEŠKI MINISTRSKI SVET.

London, 28. septembra. (Izv.) Današnji ministrski svet se je bavil obširno o vzhodnem vprašanju. Večina je vztrajala posebno na zahtevi, da mora Kemal paša podaljšati rok za izselitev Grkov in Armencev iz Smirne do dne 30. septembra. Nato je vlada vzela na znanje poročila pomorskih, vojaških in zrakovnih strokovnjakov glede položaja in se pečala z vprašanjem begunskih transportov iz Male Azije.

### SULTAN BO MORAL ODSTOPITI.

Carigrad, 28. septembra. (Izv.) V tukajšnjih diplomatskih krogih izjavljajo, da ni dvoma, da bo moral sultan vsled antantni naklonjenega ponašanja zapustiti prestol, čim bodo Kemalove čete in zastopniki angorske vlade triumfirali v Carigradu.

### PRED NOVO BOLJŠEVIŠKO AKCIJO V JUGOSLAVIJI.

Beograd, 28. septembra. (Izv.) Ruski odpravnik poslov g. Strandmann je danes posetil g. Gavrilovića, pomočnika ministra inosvanskih del, ter ga je opozoril, da je zadnji teden prispelo v našo državo iz Avstrije in Bolgarije več ruskih sovjetskih agitatorjev, ki imajo nalogo, da pridobe pristave za oboroženo akcijo proti vladi in izzovejo nemire, kakor se jim je to posrečilo v Bolgariji. Istočasno naj bi v svrhu pojačenja nemirov podprli ti agitatorji tudi na novo poživljajočo se habsburško, kakor tudi črnogorsko subverzivno akcijo.

## Demokratski klub pred odločitvijo

MOŽNOST RAZDORA KOALICIJE Z RADIKALCI. — DEMOKRATSKI KLUB OSTANE V VSAKEM SLUČAJU ENOTEN.

Beograd, 28. septembra. (Izv.) Položaj v Demokratskem klubu je vsak dan jasnejši. Vprašanje taktike nampram zagrebškemu kongresu je stopilo v ozadje. V ospredju stoji vprašanje, ali naj se še nadalje vzdrži radikalno-demokratska koalicija ali ne. Struja, ki je proti koaliciji, vodi bivši finančni minister Veljković, ki je za prekinjenje stikov s Pašićem in radikalcem pridobil tudi Ljubo Davidovića. Na drugi strani stojijo vsi člani sedanje vlade razen ministra Rafajlovića.

Glavni odbor stranke, ki se sestane dne 10. oktobra, bo imel komčno besedo. Njegovi odločitvi se hočejo brez-pogojno pokoravati i eni i drugi. Klub ostane enoten in bo šel ali v celoti v opozicijo, ali pa bo v celoti ostal v vladi. S strani Veljkovićeve struje se poudarja, da je nadaljno sodelovanje z radikalcem vsled njihovega nasilnega

ponašanja nemogoče. Protistruja pa poudarja, da bi dolgotrajna kriza v tem trenutku pomenila nepopravljivo škodo za državo in bi onemogočila nadaljevanje socialnih akcij vlade, započeto izenačenje davkov in ureditev uradniškega vprašanja, katera vprašanja bi se morala v primeru krize odgovoriti za nedoločen čas.

### REFERAT POSL. DAVIDOVIĆA O ZUNANJEM POLOŽAJU.

Beograd, 28. septembra. (Izv.) Danes predpoldne je bila seja Demokratskega kluba, na kateri je Ljubo Davidović referiral o seji šefov parlamentarnih skupin pri zastopniku ministrskega predsednika Trifkoviću. Referat se drži v največji tajnosti. Po klubski seji je imel hrvatski pokrajinski namestnik Demetrović daljšo konferenco z Ljubo Davidovićem in Vojo Veljkovićem.

## Sprememba davčne meje za draginjske doklade

SKLEPI FINANČNEGA ODBORA O DRAGINJSKIH DOKLADAH ZA SLUGE.

Beograd, 28. septembra. (Izv.) Finančni odbor je danes izvolil 7 članski odsek, ki bo redigiral zakonski načrt o neposrednih davkih. V ta odbor sta bila izvoljena izmed Slovencev poslanca dr. Kukovec (dem.) in Rajer (SKS.).

Finančni odbor je dalje izpremenil določbo glede draginjskih doklad za sluge, ki plačajo 5 dinarjev neposrednega dav-

ka, tako, da velja ta določba v bodoče le še za tiste, ki služijo samo pet let. Za tiste, ki služijo deset let, velja 10 dinarska davčna granica, za tiste, ki služijo 20 let pa 30 dinarska. Dalje se je sklenilo, da se v slučaju smrti izplača vdovam državnih uslužbencev draginjska doklada moža še za en mesec.

## Radić obeta klerikalcem vešala

FUTURISTIČEN PRIZOR IZ RADIĆEVE MIROTVORNE REPUBLIKE

Zagreb, 28. septembra. (Izv.) V 38. številki «Slobodnega doma» je Radić očital klerikalnemu vodstvu, da so hrvaški klerikalci ravno toliko vredni, kakor demokrate, češ, klerikalni poslanec Barić je izjavil Radiću, da bo stopila hrvaška pučka stranka v Hrvatski blok, kadar bo le-ta posedoval bajonete.

Temu nasproti ugotavlja v današnji «Narodni politiki» poslanec Barić, kako se je vršil dotični razgovor. Na Radićevo vabilo se je Barić udeležil lani II. seje Hrvatskega bloka. Radić je takrat za vstop v blok stavil dva pogoja: Stranka, ki hoče vstopiti v blok, ne sme priznati vidovdanske ustave, zanjo mora veljati stanje pred prvim decembrom 1918. Hrvatska republika v resnici obstoji, ima svojo ustavo, vlada v Beogradu je srbska vlada, hrvaška vlada pa je vodstvo bloka. Barić je takrat odgovoril Radiću,

da je za državo vsejedno, kako je nastala, ona obstoji, kadar žive na njenem teritoriju ljudje, ki imajo vrhovno oblast, in kadar ima ta vrhovna oblast dovolj moči, da se vzdrži. Rekel je, da ne more trditi, da naša država ne obstoji, marveč, da se v najslabšem slučaju sme reči le, da je ustava slaba in da škoduje Hrvatski, Hrvatje pa da morajo delati za spremembo te ustave.

Radić se je razjezil: «Vi ste ravno takšni, kakor so batinaši, poznate samo bajonete». Barić na to: «Poznam jaz tudi še kaj drugega, vlade brez moči pa ne poznam. Pobrignajte se, da dobite tudi vi bajonete, ki bodo branili vašo vladu, pa bo bodo vsi priznali.» Radić pa mu je zabrusil: «Kadar pridem do bajonetov, Vas dam vse pobesiti!» Barić: «Ali je to program ljudske in miroljubne republike? — Tako sta se razšla...

## Iz razprave o uradniški pragmatiki

Beograd, 28. septembra. (Izv.) Na današnji seji pododborna zakonodajnega odbora, ki pripravlja uradniški zakon, je bilo predelano tretje poglavje načrta (člen 9. do 22). Razprava je bila dolgotrajna, vendar pa se načrt v bistvu ni izpremenil. Treba je bilo vsestranskih pojasnil glede posameznih členov. Pri členu 12. in 22. se je zahtevala izprememba spričo bližnje ureditve oblastnih samouprav, dalje se je izpremenil člen 14. v toliko, da more odločba pristojnega ministrstva odrediti strokovnjake za posamezne resorte, členi 15. do 18., kakor tudi 20. so bili pa samo nekoliko točneje stilizirani. Prihodnja seja pododborna bo jutri popoldne. Danes je zborovala tudi posebna sekcija, ki izdeluje načrt IV. poglavja.

### POVRATEK MIN. PRED. PAŠIČA.

Beograd, 28. septembra. (Izv.) Jutri zvečer dospe v Beograd ministrski predsednik Pašić. Kraljica ostane še nekaj časa v Parizu. Počuti se svojem stanju primerno popolnoma dobro. Vrne se v Beograd prihodnji teden.

### SIMA MARKOVIĆ ODPELJAN V BEOGRAD.

Beograd, 28. septembra. (Izv.) Oddelek za zaščito države v ministrstvu notranjih del javlja: Komunistični poslanec Sima Marković je bil pri prehodu naše severne meje aretirani. Ljubljanska pokrajinska uprava je dobila naročilo, da se Marković privede v Beograd. To naročilo se danes izvrši. Marković bo takoj po svojem prihodu zaslšan in na to postavljen kot obtoženec pred sodišče.

### NOVI PRAVILNIK ZA DEVIZNI PROMET.

Beograd, 28. septembra. (Izv.) Novi pravilnik za promet z devizami in valutami stopi v veljavo 1. oktobra. Izvenoborni promet z devizami je ukinjen. Pri pooblaščenih bankah se sme vršiti le promet z valutami.

### FINANČNO-GOSPODARSKA KONFERENCA V LJUBLJANI.

Beograd, 28. septembra. (Izv.) Pomočnik finančnega ministra dr. Plavšić potuje v ponedeljek v Ljubljano, da se posvetuje z gospodarskim in finančnimi krogi glede raznih finančno-političnih vprašanj, ter glede olajšav za našo industrijo.

### NAMESTNIK DEMETROVIĆ V AVDIJENCI.

Beograd, 28. septembra. (Izv.) Namestnik za Hrvatsko Jurij Demetrović je bil večeraj pri kralju v avdijenci. Informiral je kralja o položaju na Hrvatskem.

### VPRAŠANJE NADUR IN NEOBVEZNIH PREDMETOV.

Beograd, 28. septembra. (Izv.) Danes se je na zahtevo ministra za socialno politiko dr. Žerjava vršila v finančnem ministrstvu konferenca glede plačevanja nadur in poduka neobveznih predmetov na srednjih šolah. Konferenca se bo jutri še nadaljevala.

### IMENOVANJA V PROSVETNI UPRAVI.

Beograd, 28. septembra. (Izv.) Kralj je podpisal ukaz, s katerim se imenuje ravnatelj ptujske gimnazije Franc Vajda za inspektorja ministrstva prosvete. Začasni ravnatelj mariborske preparandije Fran Voglar je imenovan za definitivnega ravnatelja.



## Ob grški revoluciji

Kralja Konstantina je tedaj odprla revolucija. Že drugi gre mož pot, s prestola, ki mu je nudil veliko vlogo v politiki Grške, gre že drugi v pregnanosti. Dvakrat že je stavl na napačno karto in zaigral. Kaj je zaigral prvič, to vemo; kaj bo zaigral sedanj, drugo pot, o tem še ni ničesar gotovega. Kajti ni še razjasnjeno, kje imajo izvor in kje svoj končni cilj one moči, ki so mu izpodmaknile prestol.

O njegovi osebnosti usodi bomo imeli pozneje prilike meditati, to poglavje danes ni aktualno, komaj zanimivo. Danes obrača našo največjo pozornost nase negotovost, kaj bo rezultat naj-novejše grške revolucije na znotraj, kako bo vplivala na vojaško odpor-nost grške armade, in naposled v ko-liko bo mogla zboljšati grški diplo-matski položaj.

Po izkušnjah, ki nam jih je v tako bogati meri prinesla vojna in poveljna doba, si ni težko predstavljati, kako lahko izvršljiva je morala biti revolucija na Grškem v sedanjem trenutku. Tudi Grška spada med one balkanske države, ki se vojskujejo takorekoč že deset let. Najprej obe balkanski vojni, nato delna udeležba tekom svetov-ne vojne, ki sicer ni prinesla nikakih resnih žrtv, a je vendar držala narod v vznemirjenju. Ko se je sicer po Ev-ropi polegel bojni hrup, se je vojna za Grke šele pričela. Odslej so stale grške armade na bojiščih po ne posebno udobnih pokrajinah Male Azije, in to ne malo časa. Naposled je doživela vojska katastrofalen poraz, in spozna-nje, da je bil ves krvavi trud — za-man.

Armada po takih usodah ni več ar-mada. Dvornetna je za vse, pripravljena, da za vsako ceno napravi konec bojnemu avanturam in se razide — do-mov. Oni kapitani ali generali, ali kdor je pač bil, ki so inscenirali naj-novejše dogodke, so imeli morda veni-zelistične cilje, namen rešiti Grško in jo pod Venizelosovo zastavo očuvati najhujšega. Toda množice mornarjev in vojakov, ki so potegnile ž njimi, te množice so gnali brezdvomno le nega-tivni nameni; želja, končati frontno življenje, obrniti se proti nosilec vo-jnega režima in doseči — mir.

Zdi se nam, da se ne motimo, ko tako presojamo situacijo. Morda ima-jede sedanj politični voditelji namen, restavrirati armado in rešiti vsaj Tra-kijo; da bi dosegli vojaške uspehe, o tem najmanj zelo dvomimo. Tisti tre-nutek, ko bodo nastopili pred revolui-rajočo množico s pozitivnimi načrti in deli, se utegne množica obrniti proti njim samim. Med vojnimi stanjem re-stavrirati armado in državo v smislu nadaljevanja vojne, to se je že ponov-no izkazalo kot nemogoče. Vrh tega niti ne vemo, koliko je pravzaprav resničnih sovražnikov Konstantina do-ma. Upor so začeli, kakor je videti, otočani, ki so bili že od nekdaj naj-boljši grški element in so vedno stali na strani Venizelosa.

Ostane nam še možnost, da se s pre-obratom izboljša vsaj diplomatski po-ložaj. Venizelos uživa v antantnih kro-gih velik ugled kot njen absolutni pri-staž. Vseled tega bi že moder politični preudarek veleval Grkom, da v situ-a-ciji, kakor je današnja, stavijo vse na Venizelosovo karto. Toda igra je pre-groba; če se dogodi prvič, je efektna, če se ponavlja, izgubi glavno. Kdo naj-onim filhelenom, ki se morda še naha-jajo med antantnimi diplomati, garan-tira, da bodo Grki čez leto ali dve vnovič napravili velik plebiscit za po-vratek germanofilnega Konstantina. V Londonu sicer za take poklone Berli-nu nimajo mnogo zamere; oni so po-basali nemško trgovstvo in uničili bo-jno mornarico, zato jih germanofilija skoro da več ne ženi. Toda Franco-zi so Helenom silno zamerili, da so po-toliki naklonjenosti in po tolkih po-litičnih intermezih šli ter poklicali z dvetretjinsko večino najozjega Wil-helmvega sorodnika in očitnega fran-

kočoba nazaj na prestol. To je Atene za dolgo diskreditiralo pred francosko javnostjo in prav malo je upanja, da bi jih mogla najnovejša preorientacija zopet izveličati na suho.

Tako moremo zaključiti z domnevo, da bo ostala sedanja grška revolucija le interno grška zadeva, ki na potek vojnopolitičnih ter diplomatskih do-godkov ne bo imela bistvenega vpliva. Politična situacija v bližnjem orien-tu pa dobiva z najnovejšimi kemalistič-nimi enunciacijami, osobito z za nas veletno zahtevo po plebiscitu v za-padni Trakiji, zelo resno lice. Stvar se bo morala vendarle nas bolj tikati, nego je bilo misliti.

## Drugi pade Konstantina

Usoda grškega kralja Konstantina je v zgodovini čisto svoje vrste. Sedaj je že drugi pade na prestolu, na katerem mu v drugi sledi njegov sin...

Kralj Konstantin iz rodbine Schleswig-Holstein-Sonderburg je bil rojen 21. julija 1868 in se je leta 1889 oženil s Sofijo, princezino prusko, sestro bivšega ce-sarja Viljema. Zato je v evropski vojni Nemčija vplivala na smer grške politike, dokler ni antanta izsilila Konstantinovega odstopa. Konstantin, ki je za svojim očetom Jurjem, umorjenim v Solunu, za-sedel prestol, dne 5. marca 1913, je bil izgnan 12. junija 1917. in je odšel v Švi-co. Na prestolu mu je sledil njegov sin Aleksander I., ki pa je umrl oktobra 1920. Po nasledstvenem pravu bi moral za Aleksandrom I. zasesti prestol njegov mlajši brat, Ker je bil pravkar odsoten, je narodna skupščina izbrala popularne-ga admirala Konduriotisa za začasnega regenta. Na Grškem je začela doba hu-dih notranjih borb, Konstantinova stran-ka je delala za njegov povratek in proti Venizelosu, ki je že tri leta vodil grško usodo. V zbornici je Venizelos izjavil, da mora Grška dobiti kralja, ki se bo zavedal svojih vladarskih dolžnosti. Konstantin je bil odstavjen, ker je pogazil ustavo in se ne sme več vrniti na Grško, da ne bo motil njenega miru. Toda v novembru 1920. so nove volitve pri-nesle razočaranje. Ker je Venizeloso-va vlada bila izredno stroga, je naletela na tako hud odpor, da je vključil velikanskim zaslugam in zunanje-političnim uspehom padla. Proti njej so skoraj sklenjeno gla-sovali ves Peloponez, vsa solunska Ma-cedonija, Negropont in Krf. Po volitvah prevzame Konstantinova mati kralji-ca-vdova Olga regentstvo, in plebiscit se dne 5. novembra 1920. z znatno večino izreče za Konstantinov povratek.

Kmalu na to izbruhne dolgotrajna vo-jna med Grčijo in Turško. Grške armade korakajo globoko v Malo Azijo. Anglija podpira Grčijo, Francija in Italija pa Turčijo. Vojna sreča se menja. Lani zlo-mijo končno Orki turški odpor, toda ar-mada je morala ostati pod orožjem, to-ma pa se je nadaljevala ostra notranja politična borba venizelistov proti pri-stašem Konstantina. Končno je z velikim grškim porazom v Mali Aziji padla od-ločitev tudi v notranje-politični borbi, venizelisti zmagujejo, armada je v razkro-ju, vsa Grška je v nemiru. Kralj Kon-stantin se ni mogel več vzdržati na pre-stolu. Prisiljen se ga je v drugi odpo-vedal v korist prestolonasledniku Juriju.

Venizelos bo gotovo v kratkem zopet prevzel vodstvo nadalje grške usode. Njegova naloga je: Rešiti, kar se še da, in domovini vrniti mir in red.

## Politične beležke

† Ninčić in Tosti. Italijanski držav-ni podsekretar Tosti se je ob svojem povratku iz Zeneve v Rim izjavil na-pram novinarjem, da se je v Zenevi večkrat sestal z jugoslovanskimi dele-gati in posebno še z gosp. Ninčićem. Na teh sestankih se je našla srednja li-nija za sporazum o konvencijah, ki so oteževale definitivni zaključek spora-zuma med Italijo in kraljevino SHS. Gosp. Tosti bo referiral ministrskemu svetu o soglasju, ki je bilo doseženo z gosp. Ninčićem, da se lahko čim pre-je podpiše sporazum. — V Beogradu

pa se je predvčerajšnjim vršila konfe-renca med gg. ministri Ninčićem, Pri-bičevićem in Krsteljem. Gosp. Ninčić je oba gg. tovarišja obvestil o svojem razgovoru s Schanzerjem in Tostijem v Zenevi. Gg. ministri so nato ugotovi-li, da je sporazum z Italijo dovršen, da je torej vprašanje narodnostnega učiteljstva rešeno tako, da ima naša vlada v Juljski Krajini ista prava, kakor Italija v zaedskih coni. Dogovor o kulturnih konvencijah bo te dni pod-pisan v Rimu in bo za našo državo fngural naš poslanik v Rimu, gosp. Antonijevič.

† Furtimašenje. Poročali smo, da je zagrebška mestna občina doživela s svojim posojilom flasko, ker ni re-flektirala na državno garancijo — kako naj »republika« za garancijo prosi kraljevino! — toda angleške banke brez državne garancije ne kre-ditirajo niti fiekla. E, ali brez denarja ni ničesar in zagrebški mestni očetje še niso iznašli smodnika, a kje neki zlati! V ponedeljek pa se je v Zagre-bu mudil gosp. minister Zerjav. Takoj so poslali k njemu mestnega senatorja D. Šarića (mestni načelnik Heinzel se je seveda dal opravičiti, ker je imel važno sejo!). Senator Šarić je torej sam prošil gosp. ministra Zerjava, naj vlada pri Narodni banki izposluje za mesto Zagreb posojilo v znesku šest milijonov dinarjev, ki jih občina rabi za aprovizacijo. Razentega pa Zagreb potrebuje denarja še za gradbo klav-nice — in tako dalje... G. minister Zerjav je s svoje strani obljubil vsako pomoč. — Gotovo je prav, da se po-maga Zagrebu, kakor se mora poma-gati tudi ostalim mestom. Toda, zakaj morajo p. n. zagrebški mestni očetje najprej slepomišliti na debelo okrog, dokler jim izkušnje in blamaže ne po-kažejo edinega pametnega pravca? Neukusna je taka igra, ki se ji hrvaško pravi: Furtimašenje!

† Imenovanja velikih županov? Iz Beograda nam poročajo: Takoj po po-vratku ministrskega predsednika Pa-šića se bodo v vladi pričela posveto-vanja o predlogih glede likvidacije po-krajinskih uprav. Tozadevni predlogi v smislu zakona o razdelitvi države v oblasti in zakona o občini upravi so že izdelani. Začetkom oktobra bodo ba-je izvršena imenovanja velikih županov.

† Pogajanja za občinske volitve v Ljubljani se vršijo prav živahno. Na-rodni socijanci so se včeraj pogajali na eni strani s klerikalci, na drugi strani so konferirali z drjem. Ravniharjem. Njihovi voditelji držijo očividno dve železi v ognju. Sporazum med kleri-kalci in komunisti izgleda, da je per-fekten. Diference obstojajo le še gle-de sestave kandidatne liste. Notranja nesoglasja v klerikalni stranki so v svrhu enotnega nastopa izravnana. Jako značilno poročilo priobčuje »Slo-venski Narod«. Piše namreč: »Razdor med mladinsko skupino v demokrat-ski stranki in somišljeniki drja. Ravniharja se je največ po krivdi iz Maribo-ra tako poglobil, da se zdi vsako iz-ravnanje nesoglasij nemogoče. V Ljubljani se snuje nova grupacija, ki ima vse šanse za uspeh in ki bo zado-voljila tudi pretežno večino naprednih volivcev.« K temu poročilu bi bilo pri-pomniti: Trditev, da gre za razdor med mladinsko skupino v demokrat-ski stranki in somišljeniki drja. Ravniharja, je potvarjanje dejstev. De-mokratska stranka je enot-na. Njo predstavljajo napram vsako-mur posle vodeči predsednik Pue ter oba podpredsednika Pirc in Turk — očividno sami »mladini«. Spor se tiče stranke in gosp. drja. Ravniharja. Kot njegov somišljenik se niti v na-čelstvu niti v širšem odboru stranke doslej ni nikdo javil. Po inicijativi predsedstva JDS je v teku akcija za sporazum. Interesantno je vsekakor, da »Slov. Narod« že vnaprej progla-sje uspeh te akcije »malodane za iz-ključen«. Tem sigurnejše se mu pa zdi, da bi »nova grupacija«, ki bi se naj pričela z razbitjem edine trdne protiklerikalne t. j. demokratske fron-te, imela »vse šanse za uspeh«!

† »Implicitne smo ugotovili« pravi »Slovenski Narod«, da sta dr. Kukovec in minister Zerjav izposlovala 6 milio-nov iz ameriškega posojila za nakup Ko-koschnegovih hiš v Mariboru. Ako je dr. Kukovec izposloval iz ameriškega po-sojila, ki se sme po predpisu zakona upo-rabiti izključno le v materialne izdatke (ne pa osebne!), nekaj milijonov tudi za nakup uradnih poslopj v Mariboru, je to gotovo lepa zasluga. Kar se tiče ministra Zerjava, smo že ugotovili, kakšno je bi-lo njegovo »sodelovanje« pri nakupu. »Slovenski Narod« se brani očitka per-fidije, pa se istočasno trudi, da bi doka-zal upravičenost očitka. Citira »Stražo«, da ste bili lani dve Kokoschnegovih hiši naprodaj za poldrugi milijon, letos pa je erar kupil tri hiše za šest milijonov! V tem leži seveda namigavanje, da nekaj ni v redu! Namigavanje proti Kukovcu in Zerjavu! Gotovo je perfidija, ako se toži, da država troši milijonske novce za poslopja v času uradniške bede, pa se pri tem vé, da vlada nobenega vinar-ja investicijskega denarja ne sme izdati za še tako nujne osebne izdatke. V zad-njem času z žalostjo opažamo, da se »Slovenski Narod«, ki je veljal za resen list, ne ženi niti več naslanjati se na — »Stražo«.

† Socialni demokrati in NSS. Ofi-cielno glasilo socialistične stranke »Na-prej« objavlja včeraj notico, iz katere sledi, da socialni demokrati odklanjajo koalicio z narodnimi socialisti. Predvče-rajšnjem je »Naprej« napisal: »Ne mara-mo ministerializma. Ne maramo kompro-misov! Rajše pojdemo sami v boj...« V istem članku je tudi naslovil na narod-ne socialiste in druge njihove politične prijatelje naslednje precej žolčne vrstice: »Klerikalci in narodni socialisti, komunisti in Kocmurjevci, Prepeluhovci in liberalni starini, prav vsi preprosti pri-staši teh strank in struj žele, da pokop-jejo jutrovske demokrate. Toda vse te stranke imajo vodstva, generalne štabe in najvišje poveljnike, o katerih nikdar ne vemo ne mi, ne njih lastni prištaši, kaj pravzaprav mislijo, ker izpreminjajo svoje načrte vselej od slučaja do slučaja, kakor kažejo njih osebne koristi. Te ko-risti so pa seveda vselej v nasprotju s koristmi delavskega ljudstva. Kaj po-maga pogajati z magistrata demokrate, če pa pridejo na njih mesta drugi, ki bodo gospodarili prav tako, ali pa še slabše. Rajše se slabše! Kajti za de-mokratskega samovladca je bilo treba manj, nego za vladarje mnogih klobč, ki bi si delili (podčrtal »Naprej«) dobiček!« »Na-prej« se očividno čuti v sedanj politični situaciji zelo osamljen, da tako modruje.

† »Jugoslavija« za kongres socia-listov. »Jugoslavija« še ni končala pro-pagande za kongres nadstrankarskih buržujev v Zagrebu, že prinaša uvodnik, v katerem se poteguje za kongres prole-tarcev, na katerem bi se začela borba »izvirnega socialističnega pokreta«. »Ju-goslavija«, piše, da se »socialistično gi-banje v Jugoslaviji nahaja v stanju raz-cepjenosti ter popolne organizacijske anarhije. Smeri in strank, da že ni več moči prešteti. Vsi so proti vsem. Zna-menje, da tiče v svojih osebnih malen-kostih do vratu in jih ne ogrevajo veliki in nepotvorjeni socialni ideali.« Radoved-ni smo, kaj poreče na to lekcijo narod-nih socialcev g. Bernot v »Napreju«.

## Po svetu

— D' Annunzio — tretjerednik! Ka-toliški dnevnik »Cittadino«, ki izhaja v Bresciji piše: »Gabriel d' Annunzio je te dni obiskal starodavno benediktinsko opatijo v Magazanu, kjer je sedež bratov trapistov. Pesnik je pobožno poklekaval v cerkvi in se marljivo križal in je v razgovoru z menihi, ki je bil silno gan-ljiv in prischren, izrazil željo, da bi mo-gel še dostikrat z brati občevati. Izra-zil je tudi željo, da bi rad postal fran-ciškanski tretjerednik. Tekom razgo-rov je pesnik izrazil globoko obžalova-nje, da niso vsa njegova dela dobra, in je povedal, da se bo poglobil in da bo odslej pisal samo taka dela, ki bodo bo-gaboječa in bodo navajala na čednost. Končno je podaril pesnik samostanu svo-jo fotografijo, na katero je napisal: »Ai miei cari fratelli in Jesu Cristo, nunc et semper.« — Istočasno javljajo iz Rima, da namerava izdati d' Annunzio novo knjigo pod naslovom »Za Italijo in Ita-lijane«. V njej hoče opisovati politične do-godke, katerih se je sam udeleževal, ta-ko zlasti zasedbo Reke in svoje stiske s sovjetsko Rusijo. Tudi o svoji tajstveni bolezni hoče podati neka pojasnila. Kakor trdijo njegovi prijatelji, je ta bo-lezen onemogočila italijanskemu heroju, da ni mogel sprejeti Kemal-pašine po-nudbe, naj prevzame visoko komando v turški armadi...

— Poljska in Vatikan. Zadnje čase so se neoficijelno vršila pogajanja med Poljsko in Vatikanom za sklep konkur-data. Službena pogajanja se bodo pričela v najkrajšem času v Vatikanu.

— Bankovci za pol milijona kron. Avstro-ogrška banka naznanja, da bo v kratkem izdala nove bankovce po 500 tisoč kron.

— Papež in Kemal-paša. Papež je poslal pred par dnevi potom svojega dr-žavnega tajnika Gasparija brzojavko Kemal-paši, v kateri ga roti, naj hitro sklene mir z Orki.

## Sokolstvo

Sokolsko društvo v Boštanju ob Sa-vi napravi v nedeljo dne 1. oktobra peš-izlet na Studenec, kjer priredi ob pol 8. uri popolno javno telovadbo.

## Prosveta

Ljubljanska drama.

Nedelja, 1. oktobra: »Hlapci. Orvoritve« na predstava. Izv.  
Ponedeljek, 2. oktobra: »Hlapci«. A. Torek, 3. oktobra: Zaprt.  
Sreda, 4. oktobra: R. U. R. Izv.  
Četrtek, 5. oktobra: R. U. R. B.  
Petek, 6. oktobra: »Romantične duše«, Izv.  
Sobota, 7. okt. »Romantične duše«. C. Nedelja, 8. oktobra: »R. U. R.« Izv.  
Ponedeljek, 9. oktobra: »Hlapci«. D. Torek, 10. oktobra: Zaprt.  
Začetek vselej ob osmi uri zvečer

Narodno gledališče v Ljubljani spo-roča, da otvori sezono 1922/23 v nedeljo dne 1. oktobra ob 8. uri zvečer. Vprizori se na novo Cankarjeva drama v petih dejanjih »Hlapci«. Sledeča noviteta je Čapkova kolektivna drama R. U. R., ki je zbudila po vseh odrih, koder se je dosedaj igrala, sijajne uspehe. Igra je opremljena z originalnimi dekoracijami in pohištvm. V petek dne 6. oktobra bodo imeli ljubitelji pokojnega Ivana Cankarja priliko, videti njegovo prvo dramsko delo »Romantične duše«. Dra-ma ni zanimiva samo kot posmrtno de-lo in prvenec našega najodličnejšega dramatika, temveč vsebuje že vse polno izredno uspehih in dovršenih scen, ki ka-žejo že takrat bodočega mojstra. Nadal-jnje predstave v drami bodo Ibsenova igra v štirih dejanjih »Hedda Gabler«, Maughamova komedija v šestih dejanjih »Živi mrtveci«. V »Heddi Gabler« igra naslovno vlogo članica beogradskega Narodnega pozorišča gospa Marija Vera. Operne predstave se prično v nedeljo dne 8. oktobra.

Nov Rabindranat Tagore je izšel pravkar v založbi knjigarne L. Schwen-ner. Alojzij Gradnik je to pot na svoj znani virtuozni način preskrbel prestavo slovitega dela »Zetev«. Prav okusno opremljena knjiga stane broširana 16 di-narjev, v platno vezana pa 26 Din, po pošti 2 Din več. O knjigi spregovorimo še obširneje.

## Sport

Slavija (Praga) : Rapid (Dunaj). Včeraj v četrtek se je vršila pred 15 ti-soč gledalci nogometna tekma med du-najskim Rapidom in praško Slavijo. Zmagala je Slavija s 3 : 2 (1 : 0).

Klub kolesarjev in motociklistov »Il-rija« v Ljubljani priredi v nedeljo 1. okto-bra sledeče motociklistične in kolesarske dirke: ob 10. uri dopoldne na Dunajski cesti med 2. in 4. km dirka za motocik-listično in kolesarsko prvenstvo na 1 km in sicer motociklistična z letničnim startom. Popoldne ob 3. uri motociklistično in kolesarsko prvenstvo »Ljubljane« na progi od karlovskega mostu na ljubljanski grad. Prijavnina za motocikliste 20 Din, za kolesarje 2 Din. Prijave se spre-jemajo v klubovi kavarni »Prešeren«. V soboto zvečer ob 8. uri sestanek kolesar-jev in motociklistov v mali sobi restav-racije »Slon«. Radi važnosti je treba si gurne udeležbe! — Odbor.

Službena objava LNP. V nedeljo 1. oktobra se vrše sledeče prvenstvene tek-me: na igrišču S. K. Ilirije ob 10. uri Jadran : LASK. Blagajno ima Jadran. Sodnik g. Hus. Službujoč odbornik g. Kregelj. Na igrišču S. K. Primorja ob 10. uri: Svoboda Ljubljana : Slavija. Bla-gajno ima Svoboda. Sodnik g. Svetek. Službujoč odbornik g. Marussizg. Na igrišču Sparta-Primorje ob 15. uri: Svo-boda Moste : Sparta. Blagajno ima Spar-ta. Sodi gospod Boltavzar. Službujoč od-bornik g. Bašin. Igrišče morata pravo-časno začrtati Sparta in Svoboda Moste. Tajnik II.

Službena objava Lahnkoatletičnega saveza. Lahnkoatletične tekme za dame se vrše po že objavljenem sporedu v ne-deljo 1. oktobra ob 14. uri na prostorv S. K. Ilirije.

Čudno postopanje. Kakor nam spo-roča S. K. Primorje, se vrši v nedeljo 1. oktobra na igrišču Primorja ob Du-najski cesti nogometna tekma med ma-riborskim Rapidom in Primorjem. Ta tekma bi bila vsekakor zelo zanimiva, ker je ostala zadnja prvenstvena tekma Rapida s S. K. Maribor neodločena s 4 : 4. Kakor pa smo v svoji številki od 27. septembra poročali, je poslovni odbor LNP. določil za 1. oktober prvenstveno tekmo med Ilirijo in Primorjem. Kot predigra naj se vrši prvenstvena tekma rezerv obeh klubov. Sedaj nam ni jas-no, s katerim moštvom hoče nastopiti Primorje proti Iliriji, s katerim pa proti Rapidu. Za prvenstveno tekmo mora na vsak način postaviti svoje prvo moštvo, ker bi vsako drugo postavo morali sma-trati za omalovaževanje prvenstvenih tek-em. Vedno in vedno se poudarja, da občinstvo prvenstvenih tekem ne upošte-va v oni meri, ki jim gredo po njihovi važnosti za razvoj našega sporta. Ako bi pa to opažali celo pri sportnem klubu, smo upravičeni sklepati, da dotičnemu klubu ne gre za povzdigo našega sporta, temveč le za trenutne uspehe kluba. In to ne sme biti cilj naših sportnih društev. Vsi brez razlike morajo imeti pred-vsem pred očmi interese našega sporta. Prvenstvene tekme so važne, bolj važne kot prijateljske, ki se morajo smatrati le kot nekaj sicer potreben trening. Za-radi tega upamo, da nam Primorje pove, zakaj je poklicalo na dan, ko se vrši važna prvenstvena tekma, mariborski Rapid, ki ga nikakor ne sme podcenje-vati.

## Pevske tekme na Goriškem

Grozdje zori. Sladek vonj objema ze-fene grčke in tiho veselje je razlito s solncem čez vinograde. Ko stopa kmet med brajdami, se pomlaja ob pogledu na zlate jagode. Pomlaja! In jih krščuje: žlahtnina, kraljevina, vrbina in imen mu ni dovolj, da li vanje stisnil svoje vese-le nad darom narave. Edino vsklik mu je ime, ki še izraža silo veselja in ob-žudovanje nad močjo prirode.

Grozdje zori! In to grozdje je slajše, ro grozdje, ki je vzraslo na krvavih rokah od verig krvavih, in ta vsklik je silnejši, ki se je izvil iz srca teptanega, zamračenega z molkom...

S plahim srcem smo stopili iz kolod-vora v vas Rihemberk. Bela pot s soln-cem posejana se vije med zelenimi polji in šumeč nas po-dravljajo zastave tur-šice. Nedelja je: ne samo v naravi tudi v nas je praznik. Gremo na pevsko tekmo! To je bilo geslo tega dneva. Prišli smo v vas in v vasi je semeni — kvaterni. Sredi trga vrtiljak; ljudje: otroci, mož-je, starci, žene — vse strmi in gleda, ne-hoče se spomni človek Stritarjeve Rosa-ne. Ljudi je mnogo in še več jih prihaja. Začetek. Komisija, ki bo s dila ima ob odru mizo — pa ni zelena miza strahu in groze, saj sede za nio naši umetniki,

prijatelji, učitelji, — kajti imena Kogoj, Kumer, Grbec niso neznana.

Zbori nastopajo. 6. koliko ljubezni do glasbene umetnosti je bilo treba, koliko volje in vztrajnosti, da pojo vaški zbori že Lajovica in druge težke skladatelje. Konservatorist Sever je v uvodnem go-voru lepo očrtal bistvo slovenske pesmi, besedo, ki smo jo čakali, da jo nekdo javno vrže zatiralcem v obraz: »Tudi Slovenci smo kulturni narod. Tudi mi imamo pesem in če je pesem bolesti in razočaranja — so tega krivi drugi. Ne opeva slavne zgodovine — njeno bistvo je: vzdih sužnja — želja po samo enem žarku solca, in vsebina je tista razda-lja med voljo in močjo.« — To je bila tista pesem, ki so jo pel zbori...

Ljudi je bilo gotovo tisoč... In tisti, ki niso prisostvovali so bili z nami z bre-menom suženjstva...

Vesela, oziroma tekma je končala. Kogoj je nastopil in govoril o centrali, ki se ustanovi z namenom, da se šolajo zborovodje, katera bo skrbela za pesmi, iz katere bodo izhajale sploh vse direk-tive za bodočo dobro zborov. Čestital je na uspehu pevskim zborom in pokazal upanje, da se vidimo drugo leto ob ta-kem času, na gotovo veliko boljši pri-reditvi. Nasvidenje!

Na vrtu, ob veselničnem prostoru smo se ustavili in po slovenski navadi pri-lili veselju, da ne bi prekmalu izkone-

lo. Vino je bilo lepo, zlato in je dehtelo po tistih hrihlih, kjer danes dehti grozde. Nismo bili pijani vinca, ampak veselja. Niti govorili nismo; naše besede so bili zvoki solca, ki je že zašlo in naše mi-sli so se bližale drugemu letu...

Odšli smo. Tema je pokrila dolino med Govcem in med sveto Katarino, tiho smo stopali do kolodvora.

Na kolodvoru pa vprašam znanca, ka-teri zbori so zapeli najbolje in povedal mi je, da iz Rihemberka, Barkovelj in Tomaja. Naj zborovodje Sever, Cermelj in Kosovel dobijo svojo prisluzeno po-hvalo!

Vlak drda skozi temo neštehtih tunel-ov in vračamo se z našimi komponisti in veseli smo, da so tako naši in gredo z nami. Saj so imena Kogoj, Kumer in Grbec imena, ki pomenijo za slovensko umetnost mnogo; naj je obilno njihovo delo za umetnost, ki jo uživa ljudstvo, ki jo uživa narod; veliko delo jih še čaka, ali zato tudi zavest, da njihovo življenje ni teklo mimo dreves, ampak, da jim je dalo vse.

Kdo se ne bi veselil uspehov, ki jih doseza in jih bo še dosegalo slovensko ljudstvo v Primorju. Tako je in tako naj bo! Naše bojno orožje bo kultura.

Dokler so srca prepojena z Gregor-čičem bodo živeli ognji naše ljubezni do rodne grude, do slovenskega jezika, do slovenskega naroda...



# Domače vesti

**\* Povratek kraljice iz Pariza.** Iz Beograda se javlja, da se povrne kraljica Marija začetkom prihodnjega tedna iz Pariza v Beograd.

**\* Avdijske pri kralju.** Kralj Aleksander je sprejel večeraj v avdijski ministri Trifkovića, Timotijevića in Pribičevića in hrvatskega pokrajinskega namestnika Demotrovića, ki mu je poročal o razmerah na Hrvatskem.

**\* Kronanje rumunjskega kralja.** Kakor se poroča iz dvornih krogov, naš kralj Aleksander ne bo prisostvoval kronanju rumunjskega kralja Ferdinanda, ampak ga bo zastopal princ Pavle.

**\* Naša država in konferenca za mednarodno pomorsko pravo v Bruslju.** Naša vlada je dobila poziv, da se udeleži konference za mednarodno pomorsko pravo, ki se bo pričela 17. oktobra v Bruslju.

**\* Naši parlamentarci v Pragi.** Danes prispe v Beograd češkoslovaški poslanec Uhlir, da povabi naše poslance na poset Prage na dan proslave ujednjenja 28. oktobra. Češkoslovaški tovariši bodo našim poslancom vrnilili potem obisk o priliki našega državnega praznika 1. decembra.

**\* Učiteljski naraščaj v Mariboru.** V tekočem šolskem letu 1922/23 bo v Mariboru izredno mnogo maturantov in maturantkin na učiteljskih. V samostanskem zasebnem učiteljsku sta namreč letos v IV. letniku dva oddelka, na moškem pa imajo še ženski razred. Po dosedanjem stanju bo maturiralo 99 gojenk in 33 gojencev. Na državnem ženskem učiteljsku so letos že trije razredi; v prvi razred je bilo zaradi zaključenega števila sprejeto samo 42 gojenk, dočim se jih je prijavilo nad 70. Nadprodukcija srednješolskega naraščaja torej vedno bolj narašča.

**\* Kongres sodnikov.** Kakor nam poročajo iz Beograda, se odpravi tamkaj v dvorani okrožnega sodišča 30. oktobra kongres jugoslovanskih sodnikov. Pravico do sodelovanja imajo samo delegati krajevnih sodniških sekcij.

**\* Prihod naših vjetnikov iz Rusije.** Češkoslovaška misija v Moskvi je našo vlado obvestila, da se ji je posrečilo dobiti od sovjetske vlade dovoljenje za repatriiranje jugoslovanskih državljanzov iz Rusije. Misija je že organizirala prvi transport 150 naših državljanzov, ki se preko Odese po Donavi vrnejo v domovino.

**\* Protestantska molitev za našega vladarja.** Beograjska evangelijska cerkvena občina je sestavila posebno molitev za našega kralja, ki se bo molila kot glavna cerkvena molitev na praznik ujednjenja, na kraljev rojstni dan, na Vidov dan in na praznik sv. Cirila in Metoda.

**\* Odstavljeni starešina evangelijske cerkvene občine v Beogradu.** Ministrstvo za vere je suspendiralo starešino beograjske evangelijske cerkvene občine dr. Samuela Schuhmacherja, ker je bil nepravilno izvoljen in je odredilo obenem preiskavo.

**\* Za referenta katoliškega oddeljenja pri ministru za vere je imenovan dr. Avgustin Civić, profesor frančiškanske bogoslovnice v Sarajevu.**

**\* Na pomoč bratom onstran naših državnih mej.** Iz Bitolja nam pišejo: V eni poslednjih števil »Jutra« sem čital to - le vest: »Komisija za razmejitev z Nemško Avstrijo je končala svoje delo... Vest je bila kratka, tako kratka, da me je zabolelo srce. Torej delo je končano, in Koroska, naša divna Koroska, je za nedogleden čas odcepljena od naše države, slovenski življenj je kot narodna manjšina, izročen raznarodovalnim vplivom »Südmarke«, izročen renegatom - janičarjem, ki so najhujši sovražniki našega naroda na Koroskem. Spominjajte se vsi Jugoslavlani, ki ste velikopotezni in ki vidite v ujednjenju naših treh plemen samo početek one dobe, koja mora vse Jugoslavlane združiti v eno močno državo, da je zemlja onstran Karavank naša, da je to sveta zemlja, na kateri je tekla v 6. in 7. stoletju kri naših pradedov, kri, ki so jo prelivali v borbi za obstoj in osvojenje te zemlje za njihove potomce, ne pa za tuji narod, ki se je vsilil v te kraje. Koroska je naša dedščina in nikdar ne smemo na njo pozabiti, kakor tudi ne na našo Primorsko in Reko in ne na razne druge kraje, koji so pod tujim žezlom onstran južne meje naše države, onstran Drima in vzhodno Timoka in Strumice. Bodimo složni in skupno delo in sporazum nam bodo uresničili naše ideale, skupno delo nam bo pripomoglo, da se združimo z našimi brati onstran državnih mej, z brati, ki so vzdržali nemški, oziroma turški in bolgarski naval in ki so ostali zvesti svojemu maternemu jeziku. Torej na delo, bratje, pustimo malenkostne borbe vzlic teh žalostnih dejstev in pomagajmo našim krvnim bratom onstran naših mej. Le zvoni, Gospodsvetski zvon, in visokih lin, in vzbujaj nam spomin na tužne brate naše. S a v o.

**\* Visokošolske štipendije.** V ministru za prosveto je izdelan pravilnik za podeljevanje blagodejanj in pomoči za stan in hrano slušateljem domačih vseučilišč. Po tem pravilniku bodo dijaki po inškrpciji vlagali prošnje na rektoratih, ki jih bodo po pokrajinskih upravah po-

šiljali na ministru za prosveto. Podpora je dvojne vrste: blagodejanje in pomoč za stan in hrano. Podelitev blagodejanj in pomoči ali samo pomoči (brez blagodejanja) se bo razvala po višini neposrednih davkov, ki jih plačujejo roditelji. Blagodejanje je enako za vse študente vseh univerz, vseh fakultet in vseh letnikov ter znaša 200 Din mesečno. Višina pomoči se določa po kraju in prilikah posameznih univerz. Dijaki, ki so dosedaj prejemali štipendije, jih bodo dobivali tudi naprej, a prosvetni oddelek pokrajinske uprave je z vsem poudarkom posređoval, da bi se dijakom, ki so v študijskem letu 1921/22 dobivali podporo v obliki hrane primenljive, ki so dosedaj prejemali štipendije, »Podpornoga društva« v Ljubljani v novem študijskem letu podelila blagodejanja in pomoč, ko izpolnijo pogoje pravilnika glede potrebnosti in učnih uspehov; novim prosilcem se bodo dajale omenjene podpore kolikor bo to mogoče v okviru dovoljenega, žal nezadostnega kredita. Glede štipendistov v inozemstvu izda ministru navodila kasneje. Dosedanji štipendisti, v kolikor niso bili povodom izvršenih pregledov izločeni, bodo dobivali štipendije naprej. Na novo se bodo štipendije podeljevale predvsem takim dijakom, ki so dovršili študije na domačih univerzah in ki naj po mnenju in na predlog rektoratov domačih univerz izpopolnijo svoje nauke v inozemstvu. Ni pa še določeno, ali se bodo dajale štipendije tudi letošnjim abiturientom.

**\* Proslava 60letnice Slomskove smrti na drž. realni gimnaziji v Celju.** Drž. realna gimnazija v Celju je priredila povodom 60letnice Slomskove smrti v soboto dne 23. septembra pod vodstvom ravnatelja in celokupnega profesorskega zbora poučni izlet na Ponikvo in k rojstni hiši na Slomu, kjer sta sedanjí gospodar g. dr. Josip Karlovšek in njegova ljubezniva gospa soproga zavod prirske pozdravila in nad vse gostoljubno pogostila. Ta način proslave slovenskega pisatelja in gostoljubni sprejem ostaneta mladini v trajnem spominu.

**\* Nova meščanska šola.** Kakor poroča celjska »Nova doba«, se odpravi le tošnji jesen meščanska šola v Vojniku. Šola bo nastanjena v poslopju bivše nemške šole v Vojniku. Pod avstrijskim režimom je bil Vojniki ona točka, kjer je bilo nemško posestno stanje, kjer ni bilo mesta za narodno učiteljstvo in narodno vzgojo. Tega je Vojniki odrešil.

**\* Cerele francis v Celju.** V torek dne 26. septembra se je vršil v Celju pod vodstvom župana dr. Juro Hrašoveca ustanovni občni zbor francoskega kročka, katerega se je udeležilo lepo število za francoski jezik vnetega občinstva. Pripravljalni odbor pod predsedstvom župana namerava v kratkem urediti vse potrebno, da se bodo sestanki in kurzi vedno vršili ter preskrbeti tudi primeren lokal za čitalnico in knjižnico. V svr ho popolne ureditve vseh nalog, ki jih ima ta kroček, se povabi tudi delegat iz Ljubljane na informativen sestanek.

**\* Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrla ga. Marija Slovnik, rođ. Kremžar, v Smartnem pri Litiji pa gdč. Darinka Šeleker.

**\* Ostra obsodba odušstva z drvi.** Zagrebški trgovec z drvi Arnold Herman je bil pri okrajnem sodišču v Zagrebu zaradi odušstva pri prodaji drva obsojen na mesec dni zapore in na 40.000 K denarne globe. Obenem je bila zaplenjena vsa njegova zaloga drva, približno 200 vagonov, v vrednosti 3 milijonov K.

**\* Štedenje z električnim tokom.** Prejeli smo: Na podlagi sklepov bivšega občinskega sveta se zastopstvo mestne občine Ljubljanske resno bavi z načrti za napravo velike električne centrale na Savi. Kadar bo ta naprava uresničena, tedaj bo imela Ljubljana vsestransko dovolj elektrike na razpolago. V obstoječi elektrarni pa so stroji zlasti v jutranjih in zgodnjih večernih urah tako preobteženi, da je mestni magistrat primoran izdati tudi letos za jesenski in zimski čas iste predpise glede štedenja z električnim tokom kakor je to storil v pretečenih zadnjih letih. Če ne bo vsak posameznik po svoji moči pripomogel k varčevanju v zgodnjih večernih urah, ko je elektrarna najbolj obremenjena, tedaj preti nevarnost, da ostane zvečer Ljubljana brez elektrike. V splošnem so ti predpisi že znani iz pretečenega leta. V glavnem se tičejo: 1.) pisarniških prostorov, trgovin in skladišč, kjer je električna razsvetljava v mesecu oktobra po 17. uri, od 1. novembra do 1. marca pa že po 16. uri sploh prepovedana. (Izsveto se trgovine z živili in javni uradi, ki morajo imeti nočno službo.) 2.) V delavnicah, gostilnah, kavarah in drugih javnih lokalih, kakor tudi na stopniščih in hodnikih se sme med 16. in 19. uro uporabljati le polovica običajne razsvetljava. Od 19. ure dalje je dovoljena vsa razsvetljava. 3.) V prostorih, kjer je poleg elektrike napeljan tudi plin, se sme med 16. in 19. uro uporabljati samo plinova luč. 4.) V stanovanjih se mora štediti z elektriko od 16. do 19. ure, sicer je dovoljena polubna poraba. 5.) Uporaba električnih motorjev je dovoljena le podnevi sicer se motorji brezobzirno odklopijo. 6.) Uporaba električnih ventilatorjev in aparatov, zlasti likalnikov in električnih kuhalnikov je prepovedana od 16. do 19. ure. V ostalem času je dovoljena. 7.) Naprava novih instalacij za elektriko se načeloma prepoveduje, izsveti so le izredni slučaji. Vsakemu, ki bi z elektriko ne-

štedil ali drugače ne vpošteval teh predpisov, se bo ves tekom dotičnega meseca uporabljeni tok zaračunal po desetkratni ceni. Po trikratni kazni se elektrika trajno odklopi. Mestni magistrat opozarja vsa merodajna oblastva in korporacije, da vpoštevajo te predpise in dajo dober zgled ostalemu občinstvu, ker zahtevajo to splošni interesi vsega prebivalstva v Ljubljani.

**\* Slovenska Bistrica.** V sredo dne 26. septembra 1922 je umrl — kakor smo že poročali — g. Peter Novak, posestnik, gostilničar in bivši štaj. deželni poslanec. Pokojnik je neumorno deloval skoraj v vseh korporacijah. Bil je soustanovitelj in častni član Čitalnice in posojilnice. Ob prevratu je bil imenovan za vlad. komisarja tuk. okrajnega zastopa. Istotako je bil tudi član krajnega šolskega sveta ter bil vedno velik prijatelj in vnet zagovornik učiteljstva in šolske mladine. Peter Novak je bil daleč na okrog znan kot značajan narodni mož, ki si je stekel izredne zasluge. V najhujših časih, ko je vse preganjalo Slovence, je bil vedno v prvih vrstah ter branil čast in ponos slov. naroda. S pokojnim Lovro Stepišnikom in Josip Vojnikom je začel zbirati Slovence ter jih ob vsaki priliki vzpodbujal in navduševal. S preminulostjo tega iskrenega narodnjaka izgubi ves slovenjebistiški okraj najboljega moža. Naj v miru počiva. — Tukajšnji art. oddelek, to je 8. brdski divizion art. puka je premeščen v Maribor. Semkaj pride zbirališče mladih konj. (remont.)

**\* Smrtna nezgoda.** Na Brezovici je tamkajšnji posestnik Remžkar pri obiranju orehov padel tako nesrečno z drevesa, da je naslednjega dne umrl na težkih poškodbah. Rajnki je v svetovni vojni izgubil tri nadbudne sinove, četrti pa je padel kot jugoslovanski vojak pri nekem umiku pred Madžari tako nesrečno z voza, da je umrl vsled poškodb. Pokojnik, skrben oče in dober gospodar je bil vzor naprednega kmetovalca.

**\* Boksanje do nezvesti.** V Maiboru je že več dni večer za večerom napolnjen nekirkun, kjer se poleg divje rokoborbe predvaja tudi boksanje, ki traja tako dolgo, da pada eden nezvesten na tla. Pri predstavi v sredo je tekmovalce-zamorec udaril svojega nasprotnika že pri prvem udarcu s tako silo po željst, da se je zgrudil nezavesten na tla. Občinstvo je pri tem hurosko vpilo: Bravo! Mislimo, da bi bilo jako umestno, ako bi oblasti prepovedale tako brutalno vzgajanje k posurovelosti in to tembolj, ker je ravnokar minulo porotno zasedanje pokazalo, da slučajni posurovelosti v mariborskem okraju vedno bolj naraščajo.

**\* Truplo klobasarja Zmahaerja najdeno.** Svoječasno smo poročali, da je dne 10. septembra na nepojasnjen način izginil 85letni klobasar Matija Zmahaer iz Maribora. Sodišče je odredilo aretacijo Mihaela Setarja, ki se je s starčkom potegoval za neko priletno ljubico. Toda Setar je odločno tajil, da bi napravil Zmahaerju kaj zlega, dočim o tem ni bilo mogoče dobiti nobenega sledu. Sele dne 26. septembra pa so v Ptuj potegnili iz Drave Zmahaerjevo truplo, ki je imelo tri rane. Pri njem so našli še nekaj denarja in uro, domneva pa se, da je moral imeti več denarja, ker je usodnega dne prodal vse klobase.

**\* Dvojen samomor.** Iz Zagreba nam poročajo: V sredo zjutraj so našli na železniški progi za topničarsko vojašnico mrtvo moško truplo s popolnoma odrezano glavo. Truplo je ležalo na tiru, glava pa v travi ob progi. Komisija je ugotovila, da je mrtvec 25letni Franjo Kolković, po poklicu inkasant okrožne blagajne. Položaj trupla je pokazal, da je nesreča izključena, in da gre za dobro premišljen samomor. Ko se je komisija podala potem v Kolkovićevo stanovanje, je našla v njegovi postelji mrtvo Katico Dujmović, po poklicu natakarija. Bila je z nožem zabodena v srce. Skoraj gotovo je, da je umoril natakarijo Kolković, pri katerem so našli okrvavljen žepni nož. Uvedena je preiskava zagoneznega slučaja.

**\* S plinom se je zastropila služkinja odvetnika dr. Serneca v Mariboru.** Ko je bila sama v stanovanju, pripravila si je kopeli, potem pa pozabila zapreti plinovo cev. Našli so jo mrtvo v kopeli.

**\* Roparski napad.** Na potu iz Ljubljane proti Trstu je bil v gozdu nad vasjo Laze napaden zidarski pomočnik Ivan Miklavčič. Dva neznanca moška sta mu s silo vzela 500 Din in nekaj obleke.

**\* Zasačena pri tatvini.** V večernem vaku, ki vozi iz Ljubljane v Zagreb, so v soboto zasačili neko Danico Divjak ravno v trenutku, ko je izmaknila neki gospej iz torbice zlato verižico, legitimacijo in vozni listek. Izročili so jo sodnji v Laškem.

**\* Išče se strogo separirana soba za društvene namene,** tudi v novi zgradbi. Plača se zelo dobro. Pripravljeni bi bili tudi deliti sobo s kakim drugim društvom, ki ima že prostore proti plačilu polovice najemnine. Cenjene ponudbe se prosijo na upravo »Jutra« pod »Društveni prostor«.

**\* Usmiljenim srcom.** Na Gorenjskem živi poduradniška rodbina: mož že par mesecev bolan, žena slabotna, imata pa dve otroke, od katerih jih hodi 5 v šolo, 4 so še mlajši. S čim naj jih nersrečna stariša oblečeta, kako pozimi prehraniti? Kdor bi jima mogel in hotel kakorkoli že pomagati, četudi z malim prispevkom v blagu ali denarju, izve naslov v našem uredništvu.

**Gospodarsivo**

**NOVI PREDPISI O KUPOVANJU TUJH VALUT ZA POTOVANJE V INOZEMSTVO.**

Prihodnje dni izide rešenje finančnega ministra, ki se tiče kupovanja valut za osebna potovanja v inozemstvo. Odslej se bo moglo vzeti s seboj na en potni list 3000 frankov, ako potuje potnik v Francijo, odnosno protivrednost v novcu one države, ki ima boljše valuto nego je francoska. Za države z zdravno valuto, v katerih stoji kurz pod francoskim frankom, se bo moglo kupiti največ 3000 edinic dotične valute, na primer 3000 šeskih kron, lir itd. Za države s slabo valuto se bo mogla kupiti protivrednost v tej valuti v znesku do 3000 Din. Razen tega bo smel potnik vzeti s seboj v gotovini le še 1000 Din. Za vzdrževanje dijakov in bolnikov v tujini bodo v individualnih slučajih dovoljeni večji zneski na podlagi posebnih 6 mesecev veljavnih legitimacij.

**ČEŠKI HMELJ.**

rimeljarsko društvo v Zalcu je prejelo od ravnatelja Zveze hmeljarskih društev na Češkem sledeči dopis:

Sprejel sem Vaše zadnje poročilo — a žalibog Vam o hmeljarski trgovini ne morem kaj več poročati kakor to, kar obsegajo naša prejšnja pismena poročila. Rad bi Vam poročal brzojavnim putem vsako izpremembo v hmeljski kupčiji, a žalibog dosedaj nisem imel prilike za to, ker je vsa kupčija le mirna.

Naš okoliš je letos pridelal 70 — 80 tisoč starih stotov (po 50 kg); vrh tega imamo še 5 tisoč stotov lanskega pridelka in približno 20 — 30 stotov hmelja še starejših letnikov. Enoletni konsum naših pivovarjev znaša približno 30 tisoč stotov hmelja; ostane nam torej še precejšnja množina za izvoz. Z Anglijo bo letos komaj kaj kupčije, ker ima sama prebitek hmelja. Amerika ima 150 tisoč stotov hmelja za izvoz pripravljenega, a Nemčija, katerega bi naš hmelj rabila, ga ne more kupovati, ker je kurz marke preizek in ker znesa carina 11.000 M za 50 kg. Vrh tega pa še vprašanje uvoza hmelja v Nemčijo ni rešeno.

Vsa kupčija je mirna in se plačuje za prama po 600 Kč, za sekunda po 500 Kč, kupuje se pa tudi po 450 in 400 Kč za 50 kg. Mnogo občin je že razprodanih. Drugega Vam pa nimam poročati. Veselilo bi me, ako bi mi hoteli poročati, kako je v Jugoslaviji s hmeljsko kupčijo.

**— Živinski sejem dne 26. septembra v Mariboru.** Na sejem je bilo prignanih 119 volov, 5 bikov in 539 krav in konj, skupno 663 komadov. Plačevali so sledeče cene: debele vole kg žive teže 32 do 34 K, pol debele vole 28 do 31, plemenke vole 28, bike za klanje 17 do 20, glavne krave debele 25 do 29, plemenke krave 19 do 22, krave za klobasarje 14 do 18, molzne krave 19 do 25. Mesne cene: volovsko meso prve vrste 68 K, druge vrste 60 K, meso od bikov, krav in telic 44 K, telečje meso I. vrste 68, II. vrste 60 K, svinjsko sveže 90 K.

**— Veterinarske postaje in carinarnice za izvoz konjev in živine.** Z izvozno tarifo od 17. julija 1922 je bilo ukinjeno kontingentiranje in omejitve izvoza preko določenih carinarnic konjev in ovce. V bodoče se torej konji in ovce lahko izvozijo preko vseh omejenih carinarnic, kjer se nahajajo veterinarske postaje. Veterinarske postaje, ki se samo preko njih smejo izvažati konji, ovce, goveda in vsa ostala živina, in vse mesne sirovine in izdelki se nahajajo sedaj v sledečih mestih: Bitolj, Dževdželi, Caribrod, Radujevac, Subotica, Koprivnica, Murska Sobota, Gornja Radgona, Maribor, Dravograd, Jesenice, Rakek, Bakar, Šibenik, Split, Gruž-Dubrovnik in Kotor. Razen teh je dovoljen izvoz svežega in predelane mesa in živinskih sirovin še preko Kastava. V kratkem bo najbrže, vsaj enkrat na teden dovoljen izvoz živine tudi pri carinarnici v Zireh, kjer bo odpravljati veterinarske posle na stroške izvoznikov živinodržavnik iz Škofje Loke.

**— Propagiranje za tranzitno blago.** Po odloku Direkcije državnih železnic v Beogradu št. 43.817 od 25. julija morajo obmejne železniške postaje za tranzitno blago sestaviti car. propagatnce vselej za vsaki vagon posebej. To velja tudi za nove prazne vagonne in lokomotive, ki se v takem slučaju smatrajo kot blago, daj si se transportirajo na lastnih kolesih. Ta odlok je izdan zaradi tega, ker se je izkazalo, da so se na dosedanji način (t. j. ker je bila propagatnica sestavljena za več vagonov) take pošiljke na obmejni izvozni postaji zadrževale dalje časa, ker pogostoma ni dospel kot prvi oni vagon, v katerem so se nahajali prevozniki dokumenti, oziroma car. pisma, pa je torej carinarnica zadrževala vse ostale vago-

ne, dokler ni dospel še oni, ki so se v njem nahajali car. dokumenti. Baš vsled dosedanjega postopka so se pogostoma na obmejnih carinarnicah kupčili vagoni in povzročali znatni zastoj v železniškem in carinskem prometu in poslovanju.

**— Nov carinski posrednik.** Kraljeva dvorna specijalja »Orient« d. d. je bila od Generalne direkcije carin v Beogradu C br. 56.491/93 z dne 20. septembra 1922 postavljena carinskim posrednikom pri glavni carinarnici v Ljubljani, Jesenicah in Zagrebu, kjer bo izvrševala vse v carinsko stroko spadajoče posle. Kakor je razvidno, se to mlado domače trgovsko podjetje ne pričakivano razvija in dnevno izpopolnjuje vse v sped. stroko spadajoče panoge. Z ozirom na to, da je ta družba pred kratkim dvignila delniško glavnico na 10.000.000 kron je s tem postala ena najmočnejših družb te stroke v vsej Jugoslaviji.

**— Nov način kupovanja deviz.** Izven borznega poslovanja se bo uvedel za devize takozvani »Schaltergeschäft« ter bodo pooblašene banke od svojih klientov sprejemale naloge samo za clearing, s katerim se bo opravljal ves promet. To rešenje se ne tiče prometa z valutami.

**— Prebitek letošnje letine.** Poljedelsko ministru uradno objavlja, da po dobljenih poročilih komisije za konstatiranje pravega stanja letošnje letine ne bo nikakega pomanjkanja za ljudsko prehrano in za krmo živali. Vojvodina sama more prehraniti vse pasivne kraje, ostale pokrajine pa bodo imele prebitek 100.000 vagonov za izvoz.

**— Državna trošarina na bencin.** V zmišlu čl. 204 finančnega zakona za 1922 in 1923 je državna trošarina na blago iz tar. štev. 17 trošarinske tarife povišana na višino monopolne takse na petrolej. Iz tega sledi, da je državna trošarina na bencin enaka monopolski taksi na petrolej. Torej se mora od 16. avgusta 1922 naprej kot od dneva, ko je bila povišana monopolna taksa na petrolej na 400 Din v bankovcih od 100 kg, na bencin plačati ravno tolika državna trošarina, to je 400 Din v srebru od 100 kg. Potrebno je še omeniti, da se drž. trošarina na bencin plača vedno po kg in ne po litru, kakor je to v dosedanjih trošarinskih predpisih bilo pomotoma označeno.

**— Fordova tovarna v Jugoslaviji?** Kakor nam poročajo namerava znana največja ameriška tvornica avtomobilov »Ford« zgraditi v Jugoslaviji lastno veliko podjetje za izdelovanje svojih vozil. Tovarna naj bi se zgradila ali v Bakru ali v Šibeniku. Tozadevna pogajanja se baje že v teku.

**— Izvoz dolarjev.** Finančno ministru bo te dni izdalo rešenje, po katerem se bodo smeli izvažati dolarji v svr ho kupovanja dinarja v tujini. Ta dovoljenja bo izdajala Narodna banka in njene podružnice.

**Borza**

**Zagreb, devize:** Dunaj 0.085 — 0.09, Berlin 3.75 — 4.05, Budimpešta 2.45 — 2.85, Bukarešt 39 — 41, Milan 275.75 — 280.75, London 285.60 — 291.60, Newyork 65 — 66, Pariz 494 — 502, Praga 200.70 — 204.70, Svica 1211 — 1231, Varšava 0.95, valute: dolar 64 — 64.50, češke krone 194 — 202, funti 281 — 289, madž. krone 2.60 — 3, marke 3.85, leji 36 — 40, lire 270 — 280.

Trg. obrtna banka 60 — 62.

Brodska banka 71 — 72.

Hrvatska eskomptna banka 155 — 160.

Jadranska banka 400 — 425.

Jugoslovenska banka 101 — 102.

Ljubljanska kreditna banka 208 — 213.

Slavonska banka 108.

Prastrediona 1090 — 1095.

Slovenska eskomptna banka 175.

Srpska banka 152 — 152.50.

Eksplatacija drva 120.

Dubrov. parob. družba 1280.

Goranin 125.

Narodna šumska industrija 90 — 100.

Našička industrija drva 115 — 120.

Gutman 335 — 350.

Slavonija 112 — 115.

Ljubljanske strojne tovarne 149.

Trboveljska premog. družba 300.

**Beograd, devize:** Newyork 65 — 65.50, London 288.60, Ženeva 1207, Pariz 497 — 500, Solun 165, Dunaj 0.0865 — 0.0875, Sofija 40, Bukarešt 45.25, Berlin 3.90, Budimpešta 2.655, Milan 279 — 280.

**Curih, devize:** Berlin 0.315, Newyork 536, London 23.55, Pariz 40.55, Milan 22.60, Praga 16.60, Budimpešta 0.21, Zagreb 1.80, Sofija 3.15, Varšava 0.06, Dunaj 0.0075, avstr. žig. krone 0.00875.

**Berlin, devize:** Italija 6991.25 — 7008.75, London 7415.70 — 7434.30, Newyork 166.541 — 166.959, Pariz 12.559.25 — 12.590.75, Svica 30.861.35 — 30.938.65, Dunaj 2.13 — 2.17, Praga 5228.45 — 5241.55, Budimpešta 64.41 — 64.59, Sofija 993.75 — 996.25, Bukarešta 980, Zagreb 2275.

## Vremensko poročilo

Ljubljana, 28. septembra 1922.

Ljubljana 306 m nad morjem

| Kraj opazovanja | ob  | Zračni tlak | Zračna temperatura | Veter     | Oblačno 0—10     | Padavine mm |
|-----------------|-----|-------------|--------------------|-----------|------------------|-------------|
| Ljubljana .     | 7.  | 759.4       | 13.2               | brezvetra | oblačno več obl. | 16.2        |
| Ljubljana .     | 14. | 758.6       | 18.0               | jug.      | —                | —           |
| Ljubljana .     | 21. | 759.8       | 13.6               | jug. zap. | oblačno          | 4.0         |
| Zagreb .        | 7.  | 752.5       | 14.0               | jug.      | —                | —           |
| Beograd .       | 7.  | —           | —                  | —         | —                | —           |
| Dunaj .         | 7.  | 759.0       | 9.0                | jug. vzh. | oblačno          | —           |
| Praga .         | 7.  | 758.7       | 8.0                | —         | pol obl.         | —           |
| Inomost .       | 7.  | 756.1       | 10.0               | zapad     | —                | —           |

V Ljubljani barometer nestan., temperatura visoka. Solnce vzhaja ob 5.55, zahaja ob 17.45



## Ljubezen na počitnicah

Roman.

Tekla sta zopet navzdol, dokler se nista končno ustavila v bližini velikih pečin, okoli katerih so dremale travne bilke.

«Tukaj počakava.»

Sedla sta na skalo. Poržicki je oprl na Tuskinim hrbtom svojo roko ob kamen, tako da se je z njo dotikal njene rame.

Tuska je gledala v daljavo; čutila je, da ni bila še nikoli tako vzprejemljiva za vtiske kakor sedaj po osvežujočem spanju. Ti vtiski so se stopnjevali z izredno silo. Morsko oko samo je bilo popolnoma izpremenjeno. Včeraj se je srebrilo, dregotalo neprestano, se krotičilo... danes pa se je zdela mrtvo, stekleno, zakleto v bajno tihoto. Samo lahna megla se je dvigala nad njim, kakor ptič, ki je nestršno razprostrl svoja krila, se spustil k vodi in izginil v steklenem valovju.

«Kje pa je solnce?» je vprašala Tuska nekoliko začudena.

«V najinih dušah,» se je glasil odgovor.

«Norce brijete, gospod.»

«Nikakor ne. Meni je tudi brez solca tako solčno pri srcu, da bi mogel razsvetliti vso Tatro... A vam?... Odgovorite! Bodite enkrat vi sama, a ne lesena lutka...»

«Kaj naj vam rečem?»

«Če je tudi vam solčno?»

«Ne vem.»

«A jaz vem. Solčno vam je, toplo, milo in dobro. In kdo je to napravil? On, ki se trudi, da bi vam končno dokazal, kako si grenite življenje, ker hodite kakor leseni po svetu. Zakaj ste taki?»

«Pri nas vlada pač tak ton,» je odgovorila Tuska. «Vsi smo taki... moj mož... otroci...»

«Ako so otroci nenaravni, je to krivda roditeljev. Kako to, da se nimate tako prav zares radi med seboj?»

«Mi?»

«Da, vi. Vsa vaša družina!»

«Saj se imamo radi.»

«Seveda. Hladna in lesena je vaša ljubezen. Ali na otrokih se to nekega dne maščuje.»

Zresnil se je.

«Ker že govoriva odkrito, bi vam rad še nekaj povedal. So različni otroci: otroci srca, otroci krvi in otroci dolžnosti. Poslednji so najnevarnejši. So... leseni. Najnevarnejši so otroci srca... Jaz sem otrok srca,» je dodal mehko in prisrčno.

«In jaz?»

«Vi ste bila pač otrok dolžnosti z neznatnim dodatkom krvi. Toda življenje je vse zadržalo, in vaši otroci so samo še čisti otroci dolžnosti. Zato so tako zaprti, nezaupni, molčeči, vestni in vpljudni. Ali ne čutite tega?»

«Morda... morda imate prav,» je odgovorila Tuska po daljšem molku.

«Toda...»

«Kaj toda? Mogoče porečeta, da se ne izplača živeti s srcem, da obvarujete s tem sebe in otroke razočaranj? Potem ste naravnost slepi, gospa. Ne veste, kaj se pravi ljubiti in ljubljeni... kakorkoli že. V družini, ali od drugih, od tujcev, od neživih bitij celo, od solca...» Pokazal je z roko na vrh Mieguszowieckie. «O!... ljubim solnce in solnce ljubi mene!»

Tuska je dvignila oči in videla čarobno sliko, da je vse zadrževalo v prsih. Brezbarvne gore so se sedaj z divno škrlatasto linijo odražale od mlečnobelega neba.

«Ali vidite? Ali vidite?» je vprašal burno.

«Da!»

Ali Tuska ni samo videla, nego je tudi čutila, da se hkratu z vznemirjenim solncem vzbuja v njej nekaj velikega, lepega, česar doslej ni poznala, nekaj škrlatasto obrobjenega, kakor ti visoki vrhovi na ozadju lahno zardelega neba.

Toda mahoma se je pordečilo nebo in solnce je vstajalo z največjo naglico.

«O!...» je vzkliknila Tuska nehotno.

Upognila je vrat v tilniku in je takorekoč pila žarke, ki so kakor živi plameni začeli goniti pred seboj sence, pojavljajoče se po gorskih brežinah.

Te sence so padale doli po vodi in so jo čim dalje bolj mračile in temnile.

«Poglejte, pogledajte!» je zaklical Poržicki in prijel Tusko za roko.

Zdela se je, kakor da se od razprostrti solnčnih kril siplje po gorah nežni brljantov. Lesketal, žarel in izpreminjal se je v safirnih, rubinastih in smaragdih barvah. Bili sta zgodnja slana in rosa. In brljantni so se začeli tajati in so tekli v potočkih v vodo, ki je od njih vsa začrnela, oživila in se lahno valovala. V njej so se zrcalile skaline, smreke, jelke in gorske terase; slike so se zlivale druga v drugo in izginjale. Na lomečih se valih pa so blesteli rosní demanti.

Svetla, srebrna, migljajoča ploskva je zaplula k Tuski, kakor da jo premikalo nevidna vesla ali angelska krila... Zdaj... zdaj pride do nje.

Poržicki se je sklonil k njej.

«No? Ali ljubimo solnce?»

V njegovih očeh so se lesketali sami brljantni, prav kakor na površju vode. Tuska se je nasmešnila solnčni lepoti, ki je drgetala v globini njegovih zenic.

«In njega... Njega tudi ljubimo?» je vprašal Poržicki dalje.

Zaprta je oči, ne da bi odgovorila. Stilil ni vanjo... vstal je s skale in gledal še nekoliko časa po vodi.

Tuska je imela vtisk, da je bil stavlil to vprašanje skoraj nevede.

«Pojdiva!» je dejal potem ter je po-

nudil roko. «Kar je bilo najlepšega, sva videla.»

Tuska je vstala in šla. Ni se ozirala niti enkrat več na Morsko oko. Zdela se je, kakor bi hotela samo sebe prepričati, da ta trenotek ni bil tako velik v njenem življenju, kakor si je za hip domisljala.

Šla sta molče v hotel, kjer je vladala popolna tišina. Pred vrati njene sobe je vprašal Poržicki skrbno:

«Ali ste zelo utrujeni?»

«Ne!» je odgovorila nekoliko razočarana.

«V pol ure se torej lahko odpeljem?»

«Lahko...» je odgovorila mehkičljivo.

Okrenila se je ter hotela vtakniti ključ v ključavnico, ko je nepričakovano začutila, da se je približal Poržicki in je pritisnil svojo ustnico na njene lase visoko na zatilniku. Prestrašena, v dno duše presunjena je obrnila ključ in planila v sobo.

Za vratni je zaslišala njegov glas:

«V pol ure torej.»

Hotela mu je odgovoriti, mu pokazati svojo razdraženost, jezo, ali srečala se je z očmi Pite, ki je že oblečena, umita in počesana sedela za mizo, zavita v pled... Te oči imajo tako neopisljiv izraz. Tuska je pogledala vstran in je rekla hlinjeno vpludno:

«Da, v pol ure! Hvala vami!»

(Dalje prihodnjik.)

## Kotor in jadranska železnica

Te dni prihaja v našo državo strokovnjak iz Amerike, da pregleda teren, po katerem se naj izpelje naša jadranska železnica. Morda ne bo škodilo, ako se ob tej priliki še enkrat ozremo po izhodišču projektirane železnice, Boki Kotorški in si precenimo njeno uporabljivost za železniško projekte.

Pred vsem je treba že začetkoma opozoriti na osnovno pogrsko, ki se vedno dogaja pri presoji Kotorške Boke. Govori se običajno o Kotoru kot končni postaji železnice, ne da bi se podrobneje fiksiralo, katero mesto v Boki si je pri tem predstavljati. Ako naj bi bil to Kotor sam, to se pravi mesto Kotor, potem je upravičena trditev, da za moderno trgovsko luko tu ni prostora. Nad Kotorom se dvigajo gorske stene skoro neposredno iz obale z veliko strmino; na celi vzhodni strani je najnižje mesto za prelaz 900 metrov široko, to je Krstac, preko katerega drži znamenita cesta na Cetinje.

Toda železniški projekti, ki govorijo o Kotoru, ne mislijo Kotoru samega, marveč srednji del Kotorške Boke in ob njej ležečega mesta Tivat. Tivat, to je bodočost Boke in njenega zaledja. Tivatski zaliv je vse kaj drugega, nego pravi Kotorški, to je najužnejši zaliv v Boki. Pri Tivatu je obala položna, na večjo razsežnost celo popolnoma ravna; za tem ravnim obrežnim pasom pa se dviga nižje hribovje tudi mnogo položnejše nego v Boki. Dalje je Tivatski zaliv mnogo prostornejši nego Kotorški, toda proti širokemu morju in njega širokalnim viharjem prav tako dobro zavarovan po širokem polotoku, ki leži med njima. Saj je imela tudi avstrijska vojna mornarica svojo glavno postajo v Tivtu, ne pa morda v Kotoru. Tudi za železniško progno so dani v smeri iz Tivta mnogo ugodnejši predpogoji, nego iz Kotor; namerava se izpeljati v manjšem, proti jugu izbočenem loku v smeri mimo Cetinja; potrebna bosta dva večja predora.

V tem smislu ni pristanišče v Kotoru, pravilno: v Tivtu prav nič manj prikladno za promet in trgovino, nego so srednjedalmatinske luke. Dalje pa ne ememo nameravane smeri smatrati kot zapostavljanje Splita ali Šibenika. Ti dve mesti dobiva v kratkem z liško in unsko železnico dobro zvezo s Hrvat-

ske, severo-zapadno Bosno in zapadno Slavonijo; da se morata ti dve progji čim prej dograditi, o tem po dosedanjih dispozicijah ni dvomiti. Gotovo pa je, da bo sledila v nepredelani bodočnosti tudi železnica na Mostar, oziroma Sarajevo. — Kotor - Tivat pa je prav tako nujno potreben zveza z zaledjem, in sicer zaradi tega zaledja samega. Kotorška železnica je namenovana skozi Črno goro; naše občinstvo, ki si rado da kaj citirati iz Wendla, naj se pri tej priliki spomni, kaj je zapisal ta možak o pomenu železnice za Črno goro. Nič manj nujno pa ne potrebuje te proge sosednji del južne in severne Srbije. Za ves južni in srednji del države se mora odpreti okno na Adrijo pri Kotoru, to je tako brezporojno potrebno, kakor je nujna zveza na Split za zgoraj navedeni predel ali pa železnica Slovenije proti Kvarneru.

Vse to so očitna dejstva. Koliko igrajo pri forsiranju kotorške železnice tudi politični motivi, je navezovanje celo stranskega pomena, ako smo se o nujnosti in emotivnosti projekta prepričali.

## Objave

\* Sokolsko društvo v Vojniku priredi v nedeljo, dne 8. oktobra t. l. v posojilnični dvorani v Vojniku vinsko trgovatv z uprizoritvijo burke v 2. dejanjih s petjem «Pogodba». Prosta zabava, volitev krasotic, ameriška ženitev, šaljiva pošta in ples. Začetek ob 15. uri. Vstopnina 3 Din. K obliki udeležbi vabi odbor.

\* Društvo državnih pisarniških uradnikov za Slovenijo v Ljubljani priredi v soboto dne 30. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilniškem prostoru pri Mraku na Rimski cesti tamesečni društveni sestanek. Na tem sestanku bo poročal društveni delegat pri O. Z. o načrtu nove službene pragmatike in o spreminjalnih predlogih, ki jih je stavilo društvo. P. n. ljubljanski člani se nujno pozivajo, da se tega društvenega sestanka v čim največjem številu udeležijo. Predsedstvo.

\* Pevsko društvo «Slavec» v Ljubljani. Prihodnja pevska vaja za moški zbor je v petek 29. t. m. ob 8. uri zvečer. Za ženski zbor prihodnja vaja je v ponedeljek 2. oktobra ob pol 8. uri zvečer. Pridite vsi in točno!

\* Jugoslovansko akademsko potporno društvo u Brnu saopćuje onim studentima, koji žele doći na ovdasnje visoke škole ovo: Na temelju sadašnjih cijena, koje općenito padaju sastavljen je za pokriće redovnih mjesečnih izdataka

ovaj egzistencijski minimum: a.) stan (svjetlo, zajutak, poslužja i ogrijev) 300 Kč; b.) ručak i večera 300 Kč; osobne potrebe (pranje rublja, popravak odjeće i obuće, školske potrebštine itd.) 200 Kč; ad a.) akademici mogu stanovati u studentskim barakama i plaćaju u tom slučaju samo 16 Kč mjesečno za stanovanje. Potrebno je, da donesu sa sobom pokrivače. ad b.) u menzi «JAPD», koja se nalazi u Praškoj ulici 16, plaća se 10 Kč dnevno za ručak i večeru. ad c.) takse i skolarina (za tehniku 150 Kč, za vaterinu 160 Kč semestralno) nisu uračunate. Uspisnima ovdašnjim visokim školama traje do 7. oktobra ove godine. Društvo preduzelo je neke akcije za olakšanje ekonomskog položaja svojih članova i očekuje, da će barem djelomično uspeti.

\* Sv. Peter v Savinjski dolini. Kdor se hoče imenito zabavati, naj pride k nam v nedeljo 1. oktobra v restavracijo Štribar na vinsko trgovatv, katero priredi tukajšnje gasilno društvo! Dobrodošli!

\* I. Jugoslovanski cirkus «Drina» pride v Ljubljano 2. oktobra. Na programu so zanimive točke kakor: rokošorba, boksanje, telovadba itd. Cirkus igra v jahalnici «Sokola», Bleiweisova cesta 17.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Konzorci «Jutra». Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

## Zimska sezija!

Velike množine zimskega blaga ravno kar došle. 84/IV

A. & E. Škaberne Ljubljana

Mestni trg 10

## Iščemo strojarja za kože

(Weißgerber) 3331

nastop čimprej.

S. KADRNER, Tuzla (Bosna).

## Pletene jopice

rokavice, nogavice

po najnižjih cenah

A. Šinkovic nasi.

K. SOSS 43/II

Ljubljana, Mestni trg 19.

## Mali oglasi

staneje do 20 besedi Din. 3.—, vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, dopisovanje, nepremičnine do 20 besedi 5 Din., vsakih nadaljnjih 5 besedi 2 Din. — Plače se naprejo. (Lahko tudi v znakih.) Na vprašanja se odgovarja le, ako je vprašanje priloženo znakom za odgovor.

## Službe

Gospodična, 3347

ki ima trgovski tečaj, išče službo kot blagajničarka ali pisarniška pomočnica v mestu ali na deželi. Naslov pove upravo «Jutra».

Elektromonter, 3344

več vseh v električno stroko spadajočih del, išče primerno službo. Naslov pod «Elektromonter» na upravo «Jutra».

Gospodična, 3335

ki je dobro izveščana v gospodinjstvu, želi priti k boljšemu, samostojnemu gospodu za hišno gospodinjstvo. Cenjene ponudbe pod «Gospodinja» na upravo «Jutra».

Plačilna natakarija,

dobro izveščana ter zanesljiva želi službo v hotelu ali boljši gostilni. Ponudbe pod «P. Z.» na upravo «Jutra». 3335

## Prodaj

Drv 3340

pet do šest vagonov, hrastovih, na 25 cm dolgo žaganih, po K 110— za 100 kg franko vagon Kranj, prodam. J. Paljevce, Gorenja Sava, Kranj.

## Več vinskih sodov,

dobro ohranjenih, od 500 litrov naprej, odda A. Traun, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 26. 3345

## Železen štedilnik

se prodaja: Nunska ulica 19, II. nadst. 3350

## Enovprezna kočija

in sani se prodajo. Naslov pove upravo «Jutra». 3500

## Kupim

Bukova drva 3283

in oglje, vsako množino, kupi Ludvik Ilersič, Ljubljana.

## Stanovanje

Prijazna soba 3351

z dvema posteljama v šentpetrskem okraju se odda dvema visokošolcem. Naslov pove upravo «Jutra».

## Na stanovanje in hrano

se sprejmeta dva finejša gosпода. Poljanska cesta št. 13, levo. 3344

## Mirna gospodična

išče mesečno sobo. Plača do 1000 K. Ponudbe pod «Soba» na upravo «Jutra». 3341

## Nepremičnine

Lepo posestvo,

ki leži v St. Juriju ob južni železnici, par minut od postaje, je naprodaj. Vse njive in travniki so tik ob trgu, ob cesti in železnici na ravnam. Zemlja je prvovrstna. Hlisa je lepo zidana ter obstoji iz dveh sob, kuhinje, pritlikline ter kleti. Zraven zidan blev z velikimi prostori, poljedelski stroji itd. Nadalje lep sadonosnik z različnimi vrstami sadja. Takoj za domom se razprostira krasen gozd z samim debelim lesom, smrekami, hrasti, bukvami itd. Posestva je okoli 16 oralov. Redi se lahko 7 do 8 glav živine. Kupci se vabijo, da si ogledajo posestvo tekom 14 dni. Cena eden milijon 600.000 K. Franjo Štante, Nova vas, St. Jurij ob južni železnici. 3299

## Dopisovanje

Veseli poštenjak 2353

se prosi, da prijavi svoj naslov. Pismo prepoznati dobi. Odgovor pod «Dobra gospodinja» na upravnistvo «Jutra».

## Razno

Rezanje drv

z motornim obratom. Naročila sprejema Ludvik Ilersič na Frškovec. 2843

## Priporočajte „Jutro“!

## Hiša

na krasni legi v periferiji Ljubljane, pripravna za vsako obrt ali trgovino, z 12 stanovanji, štirimi lokali za gostilniško obrt, tremi kletmi, skladiščem, velikim gospodarskim poslopjem, gostilniškim in zelenjadnim vrtom, z vodovodom in električno razsvetljavo, se prodaja pod ugodnimi pogoji. Naslov in čas pri upravnistvu «Jutra».

## VILA

s stanovanjem

v Ljubljani

se prodaja.

Naslov daje ALOMA COMPANY, Ljubljana, Kongresni trg 3/I. 3352

## Crkvenica

Hotel Therapija

Casino (Cercle Privé).

Sa svim atrakcijama francuske Riviere

otvoreno dnevno.

Upute daje Uprava Cercle des Etrangers, Crkvenica.

Spominjajte se družbe sv. Cirila in Metoda!

## „SLOGRAD“

slovenska gradbena in industrijska d. d.,

Brzjavlj „Slograd“. Ljubljana. Telefon šte. 180.

Tekoči račun pri Slovenski eskomptni banki v Ljubljani.

Tehnična pisarna v tovarni Keršič, Spodnja Siška, Frankopanska cesta šte. 151.

Izvršuje: stanovanjske hiše,

trgovska poslopja,

moderne industrijske zgradbe,

betonske in železobetonske konstrukcije,

ose vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj.

Specijaliteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovode.

Zastopa: Potent dr. inž. Empergerja za izvajanje konstrukcij iz armiranega betona z lifoželeznimi ploškami za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, „silo“ mostovih in podobno).

Izdeluje: ose vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov.